

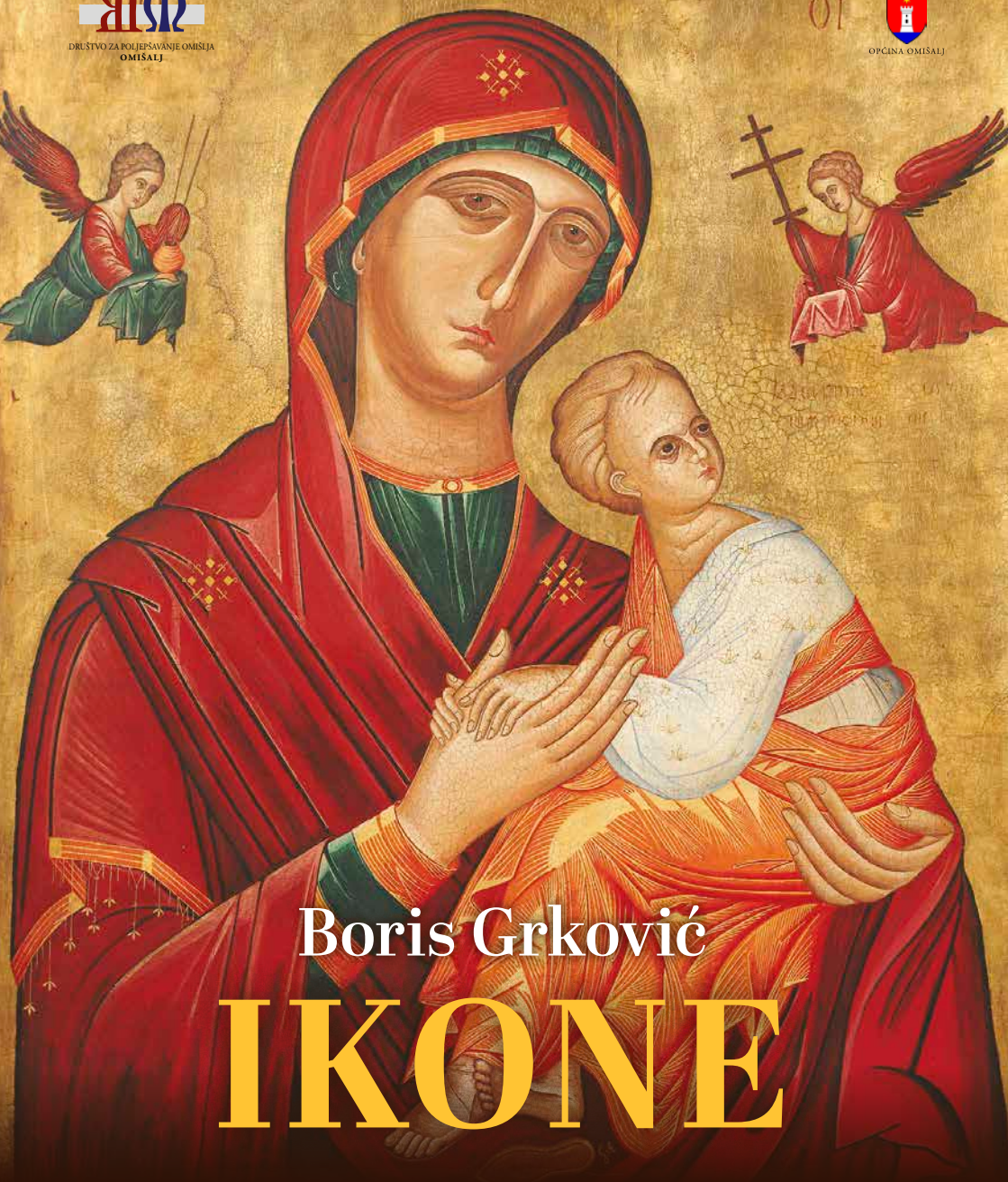

DRUŠTVO ZA POLEPSAVANJE OMIŠALJ
OMIŠALJ

51

OPĆINA OMIŠALJ

Boris Grković
IKONE

ČETVRTAK, 6. KOLOVOZA 2026. U 21 SAT
GALERIJA „VIJEĆNICA“, OMIŠALJ

KAD SU SVI IZ OMIŠLJA...

Nakon više desetljeća Omišalj ponovno ima čast ugostiti izložbu ikona Borisa Grkovića, jednog od najistaknutijih hrvatskih ikonopisaca. Posebno me raduje što ovu vrijednu izložbu možemo predstaviti Omišljankama i Omišljanima, našim gostima te svima koji se tijekom ljeta vraćaju svojim obiteljskim korijenima ili prvi put otkrivaju ljepotu našega mjesta.

Grkovićev ikonopisarski opus odavno je prepoznat i cijenjen, a nama je posebno drago što njegovi korijeni sežu upravo u Omišalj. Takve nas priče podsjećaju koliko je naše malo mjesto ostavilo dubok trag u kulturnoj i umjetničkoj baštini.

Zato s osmijehom možemo reći – **kad su svi iz Omišlja...**

mr. sc. Mirela Ahmetović
Načelnica Općine Omišalj

KONAČNO OPET MEĐU NAMA

Izložbu Borisa Grkovića koji svojom majkom, Omišljanom jest Omišljanin, nismo u Omišlju vidjeli već predugo. Naše su planove pred gotovo jednog desetljeća remetila globalna događanja i nedaće koje su nas na različite načine pogodile, ali i podsjetile da ne odustajemo od istinskih vrijednosti i kređda da nam je naša prošlost, kao i sadašnjost, vrijednost za kvalitetniju budućnost. I zlozbama i manifestacijama konstantno valoriziramo sveukupnu omišaljsku baštinu koja je ovoga puta obogaćena suvremenim ikonopisarskim majstorom, našim Borisom Grkovićem.

Ines Boban Štiglić
Predsjednica Društva za
poljepšavanje Omišlja

IZLOŽBA IKONA „BOGORODICE S DJETETOM” BORISA GRKOVIĆA

U Omišlju se organizira izložba marijanskih ikona Borisa Grkovića. Radi se o ikonama s likom Bogorodice s djetetom koje su nastale po uzoru na izvorne ikone iz Splita (Gospe od Pojšana, Gospe od Žnjana, Gospe od Zvonika, Gospe od Sustipana), Zadra, Raba, Paga, Šibenika, Gospe Trsatske iz Rijeke, zatim iz Hvara i Dubrovnika. Osim navedenih ikona ikonopisanskim je načinom Boris Grković izradio ikone prema izvornim slikama ranorenesan-

snih i renesansnih hrvatskih slikara Vlatkovića, Božidarevića, Čulinovića i Dobričevića. Dugogodišnjim radom autor je postigao jedinstven stvaralački opus inspiriran iznimno bogatom, a suvremenoj javnosti nedovoljno poznatom hrvatskom ikonopisnom baštinom i poznatim djelima iz razdoblja od 13. do 18. stoljeća.

Boris Grković rođen je u Rijeci 1959. godine. Ikonopisanje je naučio još kao dječak kod svog učitelja, prvog splitskog restauratora u tadašnjem Hrvatskom regionalnom restauratorskom zavodu u Splitu pod vodstvom gosp. Filipa Dobroševića. Profesionalni i životni put odveo ga je na Fakultet elektrotehnike u Zagrebu gdje i danas živi. Njegove ikone nalaze se kod autora i u brojnim privatnim zbirkama. Može se spomenuti da je jedna ikona darovana papi Ivanu Pavlu II. Prilikom prvog posjeta Hrvatskoj, te papi Benediktu XVI. kad je posjetio Zagreb.

Boris Grković ima iza sebe na desetke organiziranih samostalnih izložbi ikona diljem Hrvatske i inozemstva. Među ostalim, u župnoj crkvi u Omišlju bila je njegova samostalna izložba 1996. godine.

Dr. Anton Bozanić
župnik u Omišlju

IKONA-SLIKA PROSVJETLJENJA

Poticajem Društva za poljepšavanje Omišlja godinama tražimo najbolje načine prezentacije i reprezentacije baštine kao i suvremenih umjetnica i umjetnika koji su povezani rođenjem, porijeklom ili djelovanjem s Omišljem. U tom istraživačkom djelovanju i radu predstavili smo više slikarskih opusa koji su se doticali sakralnog slikarstva, pa i ikonopisarskog umijeća. Obzirom na tradicijsku komponentu ikonopisarske djelatnosti najveći doprinosi dolaze nam od omišaljske slikarice i restauratorice, multimedijalne umjetnice Stanislave Diane Radimiri i njezinog neiscrpnog umjetničkog opusa.

Ikona jest od davnina već svojim nazivom slika, slikarski prikaz na drvenoj plohi. No, ipak ikona je svojom simboličkom porukom puno više od toga. Zato kada spominjemo ikonu mislimo na prikaz vjerskog i uzvišenog ponad onog vizualnog i likovnog. Ikona se iz tog razloga stvara prema strogim pravilima, jasnim kompozicijskim okvirima, određenom polikromatskom paletom, iluminacijskim elementima te posebnom likovnom tehnikom i tehnologijom. Kontinuitet ikonološki definiranog sižea, kao i posvećena repetitivnost motivskog, likovnog no ponajprije simboličkog, duhovnog i vjerskog temelja nadilazi sliku u materijalnoj svo-

joj pojavnosti te progovara porukom vrijednijom od vizualne. Ikona je rukom ikonopisara posveta duha i vjerske uzvišene spoznaje ili izuzetna osjeta. Ikonopisarska formula hermetički funkcionira od prvoga koji je kistom u ruci pisao slikom. Iz skrivenih izvorišta mediteranske ikonopisarske tradicije, praikoni Svetoga Luke i kompleksnom zanatskom i umjetničkom sublimacijom ikone žive životom mistike stva-

ranja. Pravila ikonopisarske umjetnosti ikonološkom porukom nadmašuje ikonografsku pojavnost što nikako ne odriče osobni doprinos uvjerenja, spoznaje i posvećenog djelovanja. Simbolika stratificirane sadržine, duhovnih te vjerskih poruka proizlazi iz svake ikone. Kvalitativni njezin nivo mjeri se snagom ikone koja od objekta postaje subjekt i središte duhovne emanacije i transmisije. Mi gledani ikonom, možemo otvoreni navalama duhovne snage biti provodnici višeg duhovnog, misaonog i uzvišenog ponad onog tek materijalnog.

Boris Grković se s ikonom i ikonopisarskim umijećem susreo na jedini pravi način kako su to činili njegovi prethodnici u dalekoj prošlosti. Ušao je u bottegu da zorno, djelatno kao šegrt, sloj po

sloj s tajnama majstora koje majstor zna- lački sporo i odmjereno skriveno dijeli s odabranima, bude dostojni nastavljajući stoljetne tradicije. Sudbinom je i odba- birom učio od najboljeg u svome vre- menu, od konzervatora i restauratora, ikonopisara Filipa Dobroševića. Pre- nesena mu znanja i osobno duhovno uvjerenje, kredo i duhovnu spoznaju nastavio je Grković utjelovljujući svoje ikonopisarske radove stazama velikana od protorenesanse nadalje kao najveću zahvalu svomemu učitelju i poštovanje ikonopiscima, svim svojim prethodni- cima. Boris Grković svojim djelima koje nam predaje na kratku disputu zna da je ikona očitovanje naših nakana ema- nacijom transcendencije u spoznaji što vidom tek začinjemo u nasluti sakral- nog osjeta. Ikonopisac je alat više du- hovne prosvjetljene ruke koja ne uma- njujuć stvaraoca, ne umanjujuć osobno vodi ka uzvišenoj interpretativnoj snazi vlastita doprinosa u poniznosti sparam višeg bezvremenog sižea. Privlačnost, i ona pojavna estetska i ona simbolička kod ikone proizlazi iz njezine iznimne duhovne sadržine implicirajući više- struke njezine nakane.

Posvetimo se ovom osobitom poklo- nu, iznimnog i našeg hrvatskog i omi- šaljskog ikonopisara, madonera Bori- sa Grkovića.

Theodor de Canziani

OPĆINA OMIŠALJ

DRUŠTVO ZA POLJEPŠAVANJE OMIŠLJA
OMIŠALJ

Izložba je podržana sredstvima Općine Omišalj

Nakladnik: Društvo za poljepšavanje Omišlja
Za nakladnika: Ines Boban-Stiglic
Autor izložbe i kataloga: Theodor de Canziani
Likovni i grafički urednik: Robert Krančić
Grafička priprema i tisak: Grafik, Rijeka
Omišalj, kolovoz 2026.